

TUNTOSARVI

N:o 9 1982

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 9

15. p:nä toukokuuta 1982

8. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Pirjo Rissanen

TOIMITUKSEN OSOITE

35400 Länkipohja

puh. 935-31308

SISÄLLYS

Hyvät lukijat	1
Kuurosokeiden palvelutalosta	2
Uutisia	4
Yhdistyksen johtokunnassa päätetytjä	
asioita	16
Ilmoituksia	18

HYVÄT LUKIJAT

Olen saanut monia kirjeitä teiltä. Kiitos jokaiselle kirjoittajalle. On mukava kuulla ja lukea mitä mieltä te olette asioista. Kymmenen markan setelistä on tullut lisää mielipiteitä. Jokainen kirjoittaja on sitä mieltä etteivät pisteet setelin alakulmassa tunnu. Joku sanoi setelin väristä, että uusi kymmenen markan seteli sekoittuu viidenkymmenen markan seteliin. Kenenkään mielestä uusi raha ei ole hyvä. Lehden ilmestymisestä on myöskin tullut mielipiteitä. Yleisesti uutisiin on oltu tyytyväisiä. Kaikki kirjoittajat haluaisivat saada Tuntosarven kerran viikossa ja ajallaan. Moni on ihmetellyt eriarvoisuutta esimerkiksi näkövammaisiin nähden. Nythän Tuntosarven asia on vireillä. On esitetty uutta päätoimittajaa ja lehteä ilmestymään kerran viikossa. Eiköhän asia korjannu, uskotaan ainakin niin.

Edellisessä lehdessä oli tullut painovirhe. Leena Hassinen on Kuopiossa eikä Jyväskylässä. Lehdessä oli Jyväskylän osoite. Tämän lehden lopussa on jokaisen kuntoutussihteerin oikeat osoitteet ja puhelinnumerot.

Toivon teiltä lisää kirjeitä tänne yksinäiseen toimistooni. Aurinkoisia kevätpäiviä teille jokaiselle toivoopi Pirjo.

KUUROSOKEIDEN PALVELUTALON TONTISTA JA KUUROSOKEISTA YLEENSÄ ON TAMPE- REELLA KIRJOITETTU PALJON VIIME AIKOI- NA

Inger Lindgren

Tampereelle aletaan rakentaa kuurosokeille palvelutaloa ensi syksynä. Tamperelaiset lehdet ovat kirjoittaneet tästä melko paljon, mikä on hyvä asia. Sillä tavalla talo tulee kaikille tutuksi. Jotkut kirjoitukset ovat olleet hyviä, jotkut taas huonoja. Eräessä lehdessä kerrottiin, että kuurosokeille oli annettu Tampereen rumin tontti ja lisäksi lehden kannessa oli kuva valtavasta kivi-kasasta jonka edessä oli muutama ohut puu. Kuva ei onneksi ollut kuurosokeiden palvelutalon tontilta vaan jostakin sieltä tontin takaa jossa nyt tosiaankin vähän aikaa on kivivarasto joka kuitenkin häviää melko pian. Varastoa käytetään siinä aikana, kun aluetta rakennetaan, ja se oli ilmaantunut paikalle niin, ettei kukaan siitä tiennyt mitään. Kaupungin edustajat ovat kuitenkin luvanneet, että varasto ei ole pitkäaikainen. Samassa kirjoituksessa oli myös sanottu, että Hervannassa ei ole helppo liikkua. Sen alueen sisällä missä kuurosokeiden

palvelutalo tulee olemaan on kuitenkin autolla ajo kielletty (huoltoajo ainoastaan on sallittu) ja reitit esimerkiksi kaupoille ovat hyvin selvät ja jalkakäytävät on valmiiksi rakennetut ja suojatiet hyvin merkityt. Liikenteessä on luonnollisesti jokaisen liikuttava varovasti sillä aina on sellaisia autoilijoita ja pyöräilijöitä, jotka eivät noudata määräyksiä. Hervanta ei ehkä ole kaikista rauhallisin paikka, mutta toisaalta kuurosokeat itse ovat sanoneet, etteivät halua asua missään maaseudulla kaukana kaikista palveluista. Toivottavasti Hervannassa opitaan liikkumaan turvallisesti.

Palvelutaloa aletaan rakentaa ensi syys-lokuun vaihteessa jos saadaan kaikki tarvittavat rakennusluvut ja niin edelleen. Palvelutalo muodostuu neljästä pienestä rivitalosta, joista jokaisen on helppo ulkoilla omassa pihassa. Yksioissä on keittiö ja kylpyhuone ja ne ovat kooltaan n. 35 m², kaksioissa, joita on kaksi kappaletta on myös keittiö ja kylpyhuone ja ne ovat kooltaan n. 50 m². Lisäksi on yksi henkilökunnan asunto ja yhteiset tilat kuten ruokailutila, yhteiskeittiö, askartelutila, kuntohuone ja sauna. Pihapiiri on tehty turvalliseksi siten, että kaikki talot on sijoitettu pihan ympärille, lisäksi jokaisella on myös oma aivan pieni piha, johonka pää-

see suoraan omasta asunnosta.

Tampereen lehdet ovat myös julkaisseet haastattelun, jonka tekivät Marja-Leena Avilan ja allekirjoittaneen kanssa. Siinä oli melko paljon virheitä, mutta toisaalta siinä kuitenkin myös oli paljon tietoa kuurosokeista ja heidän ongelmistaan esimerkiksi yksinäisyydestä ja kommunikoinnista.

UUTISIA

15.4.

SAK, Suomen ammattiliittojen Keskusjärjestö juhli 75 vuotispäiviään. Tärkeimpänä tavoitteena on täysytyöllisyys. SAK vaatii myös työelämän demokratisointia ja vaatii työelämään tasa-arvoa. Sensijaan palkkavaatimukset ovat jääneet toistaiseksi taka-alalle.

16.4.

Ministeri Ollilan nuorennus valtion johtoisissa yhtiöissä jatkuu. Olavi Lindblom Enso-Gutzeit yhtiön

hallintoneuvoston puheenjohtaja joutui eroamaan paikaltaan.

Porvoon hiippakunnan piispa John Vikström on vahvin ehdokas uudeksi arkkipiispaksi. Turun arkkhiippakunnan rovastikuntien pappien ja lehtorien keskuudessa vallitsee suuri yksimielisyys Vikströmin valinnasta.

17.4.

Neuvostoliiton presidentti ehdotti Yhdysvaltain presidentille Reaganille tapaamista syksyllä. Tapaamispaikkoina voisi olla Sveitsi, Itävalta tai Suomi. Suomen ulkoministeri Stenbäck sanoi, että Suomi antaa kaiken tukensa tapaamiselle ja tarjoaa suurvalloille palveluksia, mikäli on tarpeen.

Suomea kiertää rauhanjuna. Suomalaiset taiteilijat ovat lähteneet kiertämään ympäri maata junalla. He esiintyvät samalla usealla paikkakunnalla aina pysähtyessä. Junan tarkoituksena on kannattaa presidentti Kekkonen ajatusta, että Pohjoismaihin ei tulisi ydinaseita.

Marja-Liisa Swantz valittiin vuoden naiseksi. Suomen liike- ja virkanaisten liiton vuosikokous va-

litsi Helsingin Yliopiston Kehitysmainstituutin johtajan Marja-Liisa Swantzin vuoden naiseksi.

18.4.

Falklandin saarilla syntynyttä kiistaa ovat myös ulkopuoliset alkaneet sovittaa. Kiistahan syntyi, kun Argentiina valtasi lähellään olevat saaret Englannilta. Saaret ovat jääneet Englannin hallintaan vanhalta siirtomaakaudelta. Saaret ovat muodostuneet arvokkaiksi, koska epäillään olevan öljyä niiden lähellä. Yhdysvaltain ulkoministeri Haig on yrittänyt välittää kiistassa. Hän on ehdottanut, että hallintokysymykset jäisivät taka-alalle ja lopetettaisiin ensin sotiminen.

Keuhkovammaliiton järjestämä elämä voittaa viikon avajaistilaisuus pidettiin Helsingissä. Ministeri Suonio arvosteli puheessaan uutta ilmansuojelulakia. Hänen mukaansa lain sisältö on jäänyt keskeneräiseksi. Ministeri Suonio piti tupakkalain toteutusta hyvänä ja totesi, ettei tupakoimattomien enää tarvitse kärsiä toisten savuista. Hänen mukaansa toisten holhous merkitsee toisille vapautta. Kun tupakoitsijoita holhotaan ja kielletään, merkitsee se vapautta tupakoimattomille.

19.4.

Eduskunnan puhemies Virolainen saapui parlamentaarikkojen kokouksesta Lagosista Nigeriasta. Hän totesi, että kokouksessa oli käsitelty turvallisuusky-symyksiä. Parlamentit (eduskuntaa vastaavat laitokset eri maista) pitävät ensi vuonna turvakokouksen.

Samalla he vaativat eri maissa vangittuina olevien kansanedustajien vapauttamista. Yhteensä 26 kansanedustajaa eri maissa on vangittuna.

Englanti lähetti lisää joukkoja Falklandin saarille. Samalla Englanti ilmoitti, että se aloittaa ilma-saarron saarilla ja vaati, että Argentiinan on vedettävä joukkonsa heti pois.

20.4.

Tupakanhintaan tulossa iso korotus. Lääkintöhallitus esittää, että tupakan hintaa nostettaisiin 20 %. Esityksen mukaan ensi vuoden alussa tupakanhinta nousisi myös 20 %. Sikarit ja piipputupakka nousisi hieman vähemmän.

Presidentti Koivisto on valmis presidentin vaalitavan muutokseen. Hän ei suhtaudu torjuvasti ehdotukseen, jonka mukaan ei enää presidentin vaalissa saisi olla nk. mustia hevosia. Tämä tarkoittaa, ettei enää

voi kesken vaalin tuoda uusia ehdokkaita, vaan presidentti oli valittava niistä, jotka ovat alunperin valittu ehdokkaiksi. Kokoomus kysyi hallitukselta asumisesta. Sisäministeri Matti Ahde sanoi kysymyksen, että hallituksessa valmistellaan puitelakia asumisesta. Tämä tavoitelaki olisi pitkäntähtäyksen suunnitelma asunto-olojen kehittämiseksi maassa.

21.4.

Keskusjärjestöt kiirehtivät vuokranalennusta. Palkansaajajärjestöt (TVK, SAK, Akava ja STTK) vaativat hallitukselta kiireisiä toimia vuokrien alentamiseksi. Myös ensimmäistä asuntoa säästäville pitäisi saada parempi asema esim. asuntosäästöpalkkioin.

Lastentaudit pois kokonaan kymmenessä vuodessa. Lääkintöhallitus lupaa hävittää yleisimmät lastentaudit 10 vuodessa. Uusi rokotusohjelma rokottaa pikkulapset tuhkarokkoa, vihuriokkoa ja sikotautia vastaan.

Pääministeri Sorsan johtama hallitus sai luottamuksen äänin 105-5. Kokoomuksen asuntoasioita käsittelevän kysymyksen johdosta. Yleisesti kuitenkin todettiin, että asuntoasioissa on paljon tekemistä vielä.

Varsinkin nuorten perheiden asema on huono.

22.4.

E-osuusliike ja OTK sulautuvat yhdeksi jättiyritykseksi. Käytännössä sulautuminen merkitsee yhden E-osuusliikkeen olemassaoloa, muut osuusliikkeet lopetetaan. Tällöin paikalliset pienet osuusliikkeet tulevat hallinnollisesti yhden saman johdon alaisuuteen. Tämä aiheuttaa monien hallinnollisissa tehtävissä olevien irtisanomista.

Työttömien lähetystö pohjoisesta Helsingissä. — Työttömien lähetystö kävi Helsingissä jättämässä ministeri Kajanojalle 10 000 nimeä käsittävän adressin, jossa vaadittiin yrityksille työllistämisvelvotteita.

23.4.

Egypti sai takaisin vuonna 1967 sodassa Israelille menettämänsä aavikon. Asiantuntijat uskovat alueelta löytyvän paljon öljyä, maakaasua ja kivihiiltä. Monet kiihkojuutalaiset vastustivat alueen luovuttamista jopa niin, että heidät jouduttiin alueelta väkivalloin poistamaan.

Sosiaalialan uudistus VALTAVA kasvaa. Tarkoitus on sosiaalialoissa siirtää päätösvaltaa kunnille. Kunnat saivat valtionapuna menot. Valtionosuusmenot ovat kasvamassa jo nyt 200 miljoonaan markkaan uudistuksen myötä.

Jättimäinen jätepilvi varjostaa maata. Chilchonal tulivuoren purkautumisesta johtuva pilvi varjostaa osaa maapalloa niin, että lämpötilat laskevat joillakin alueilla jopa 5 astetta.

Keskustapuolueen puheenjohtaja Paavo Väyrynen valittiin Enso-Gutzeit hallintoneuvoston puheenjohtajaksi. Varapuheenjohtajaksi valittiin sosiaalidemokraattien Pekka Morri.

24.4.

Saksan liittotasavalta voitti Euroviisut kappaleella jossa kerrotaan rauhasta. Nicole, nuori tyttö, kertoo kuinka haluaa palasen rakkautta, vähäsen rauhaa. Toiseksi tuli Israel ja kolmanneksi Sveitsi. Suomen Nuku pommiin, jonka lauloi Kojo sai nolla pistettä.

Suomi ei päässyt mitaleille lätkän MM-kisoissa. Otelu Suomi-Ruotsi päättyi tasan kolme kolme. Tämä

aiheutti sen, että Ruotsi pääsi jatkoon mitaliotteluihin.

25.4.

Keskustapuolue antaa tuen UKK rauhanpalkinnolle. On ehdotettu, että perustetaan rauhanpalkinto, joka kantaisi entisen presidentin nimeä. Ajatus on saanut kannatusta joka puolelta.

Neuvostoliitto voitti lätkän maailmanmestaruuskisat ylivoimaisesti. Seuraaviksi tulivat Kanada, Tšekoslovakia ja Ruotsi. MM-kisat pidettiin Suomessa ja pelit pelattiin Tampereella ja Helsingissä.

Sisäministeri Ahde toivoo Suomen Pankin alentavan korkoa. Hänen mukaansa se saisi aikaan, etteivät hinnat nousisi niin voimakkaasti kuin nyt.

Puolassa vapautettiin solidaarisuus ammattijärjestön ihmisiä vapuksi. Yli 3 000 puolalaista on ollut pidätettynä.

26.4.

Keskustapuolueen johto matkusti Moskovaan Neuvostoliiton Kommunistisen puolueen vieraaksi. Val-

tuuskuntaa johtaa puheenjohtaja Paavo Väyrynen ja sen tarkoituksena on neuvotella maittemme suhteista.

27.4.

Hallitus säästää ensi vuonna. Valtiovarainministeri Pekkala sanoi, että ensivuosisikin on tarkan markan vuosi. Verojen nousua yritetään hillitä.

28.4.

Kansanedustaja Söderman nimitettiin Uudenmaan läänin maaherraksi. Hän on viimeksi toiminut sosiaali ja terveysministerinä. Hänen tilalleen kansanedustajaksi tulee Pertti Paasio. He ovat sosiaalidemokraatteja.

Ruotsin kuningaspari kutsuttiin Suomeen. Presidentti Koivisto kutsui Ruotsin kuningasparin viralliselle vierailulle Suomeen.

Maanviljelijät sairaita. 12 000 henkilöä tutkittiin ja todettiin että maanviljelijät ovat sairaampia kuin muut keskimäärin. Enemmän kuin joka toisella viljelijällä on pitkäaikainen sairaus. Maanviljelijän työ on raskasta. Monesti on myös kemikaaleja, jotka aiheut-

tavat riskitekijöitä, voi sairastua allergioihin esim. astmaan.

29.4.

Presidentti Koivisto palasi Ruotsista. Hän totesi, että matka täytti kaikki odotukset. He käsittelivät monia tärkeitä kysymyksiä Ruotsissa, kuten siirtolaisasiaa.

30.4.

Korkeimman hallinto-oikeuden presidentin virkaan nimitettiin Antti Suviranta. Oikeusministeriön kansliapäällikön virkaan nimitettiin Raimo Pekkanen.

Leukemialapset (verisyöpä) saivat 3,5 miljoonaa markkaa. Kansalaiskeräys, sai alkunsa televisio-ohjelmasta. Summalla palkataan henkilökuntaa.

Asehankintoihin hallitus päätti antaa lisää puoli miljoonaa. Aseet hankitaan Neuvostoliitosta ja ovat erikoismateriaaleja. SKDL:n ministerit vastustivat aseostoja.

Yhdysvallat painostaa Argentiinaa luopumaan Falkland -saarista.

1.5.

Vappu. Vappu-ilma oli kylmä. Ihmisiä näkyi sen takia tavallista vähemmän ulkona. Vappuhan on työväestön ja ylioppilaiden juhla. Monin paikoin työväenjärjestöt järjestivät perinteisiä vappukulkueita. Myös ylioppilaat järjestivät omia juhliaan. Toivottavasti vanha sanonta ei käy toteen; Suomen kesä on lyhyt, mutta onneksi vähäluminen. Siltä tosiaan vappuna tuntui.

2.5.

Falklandin saarilla on sotatila. Englanti ja Argentiina ottivat sotilaallisesti yhteen saarilla. Englanti pommitti lentokenttää ja lähettää lisää joukkoja saarille.

3.5.

Pääministeri Sorsa ehdottaa, että työntekijät luopuvat kokonaan palkankorotusvaatimuksistaan. Samoin hänen mukaansa olisi pidättäydyttävä maatalouden hintojen korotuksista. Näin suomalaiset tavarat tulisivat kilpailukykyisemmiksi ulkomaille. Kannanottoa kannatti heti työnantajajärjestöt. Sensijaan palkansaajajärjestöt ja maanviljelijöiden järjestöt vastustivat ajatusta.

Tulva-alueella posti tulee veneellä. Ilmajoen Seinäjoen tienoilla on 5 000 hehtaarin kokoinen tulva-alue. Postinjakelu hoidetaan veneillä kymmeniin kohteihin.

Englanti ampui Argentiinalaisen risteilijäaluksen upoksiin. Risteilijän mukana hukkui 500 ihmistä. Vasta nyt ihmiset ovat heränneet huomaamaan, kuinka tosissaan maat sotivat. Pommi-iskut lentokentille jatkuvat.

Arkkipiispa ehdottaa, että kirkon keskushallintoa korjaamaan perustetaan keskusneuvosto. Hän avasi kirkolliskokouksen Turussa. Arkkipiispa Juvan mukaan kirkon kyky ottaa kantaa on heikko keskushallinnon hajanaisuuden vuoksi.

YHDISTYKSEN JOHTOKUNNASSA PÄÄTETTY- JÄ ASIOITA

Johtokunta kokoontui tiistaina 27 p:nä huhtikuuta täällä Helsingissä. Kokouksessa käsiteltiin monia asioita. Niistä muutamat asiat koskevat yhdistyksen jäseniä ja niin niistä päätettiin kirjoittaa Tuntosarveen.

Johtokunta päätti, että nyt tartutaan alkoholin käyttöön erilaisilla kurseilla, kokouksissa ja leireillä. Todettiin, että silloin tällöin joku jäsenistä käyttää niin paljon alkoholia, että hän alkaa aiheuttaa häiriötä. Tästä lähtien jos joku on juovuksissa ja aiheuttaa häiriötä niin hänelle annetaan varoitus huonosta käyttäytymisestä. Jos sama henkilö uudelleen on juovuksissa ja aiheuttaa häiriötä voidaan hänelle johtokunnan päätöksellä antaa vuoden porttikielto kaikkiin yhdistyksen tilaisuuksiin. Tämä siis tarkoittaa, että jos kaksi kertaa peräkkäin on juovuksissa ja käyttäytyy huonosti niin ei saa tulla mukaan toimintaan yhteen vuoteen. Johtokunta piti asiaa hyvin tärkeänä sillä joskus on tapahtunut niin, että juovuksissa oleva kuurosokea tai muu henkilö on aiheuttanut paljon harmia kaikkia muita osallistujia ajatellen.

Johtokunta päätti myös, että tulevaisuudessa yhdistyksen jäsenet maksavat leireille pienemmän osanottomaksun kuin sellaiset henkilöt, jotka eivät ole jäseniä. Omaiset ja muut palkattomat oppaat maksavat myös tämän pienemmän maksun kun taas ammattihenkilöt ja ne, jotka saavat korvauksen muualta, esim. tulkit, maksavat korkeamman maksun. Yhdistyksen jäsenet ovat useasti ehdottaneet, että tehtäisiin jonkinlainen rinta- tai muu merkki, jossa lukisi olen kuurosokea. Jäsenet ovat sanoneet, että tämä helpottaisi liikkumista yksin. Ihmiset jotka haluavat auttaa ymmärtäisivät miksi kuurosokea ei vastaa heille. Johtokunnan kokouksessa päätettiin selvittää miten paljon tällainen merkki maksaisi. Johtokunta päättää ensi kokouksessa teetetäänkö tällainen merkki vai ei.

Seuraava kuurosokeiden maailmankonferenssi on sellaisessa Arabi-maassa, jonka nimi on Bahrain. Tämä maa on lähellä Saudi-Arabiaa. On tarkoitus, että Suomestakin osallistutetaan tähän konferenssiin joka järjestetään marraskuussa 1983.

Palvelutaltoa aletaan rakentaa Tampereelle ensi syys-lokakuun vaihteessa jos kaikki menee hyvin. Lopulliset piirustukset valmistuvat toukokuun lopulla ja sitten aletaan etsiä liikettä, joka rakentaa

talon. Talo tulee Tampereelle, Hervantaan. Siinä tulee olemaan 10 asuntoa kuurosokeille, 8 yksiötä ja kaksi kaksiota.

Järjestöterveisin
Inger

ILMOITUKSIA

Elokuun 9.–13. päivä on Mikkelissä Visulahden matkailukeskuksessa kuurosokeiden perhekurssi. Siellä on ohjelmaa koko perheelle, sekä aikuisille että lapsille. Visulahti on uusi matkailukeskus Mikkelissä. Se on Saimaan rannalla. Matkailukeskuksessa on leirintäalue ja kuusi hienoa loma-asuntoa. Meitä varten on varattu loma-asunnot. Lisäksi siellä on ranta-sauna, kahvila-ravintola ja leirimyymä.

Jos haluat mukaan kurssille, ilmoita Leena Hasiselle 15.6. mennessä. Voit soittaa numeroon 971-226941 tai kirjoittaa osoitteella Sairaalakatu 11, 70100 Kuopio 10.

PERHELOMAVIIKKO HUTTULASSA, Keuruulla, 5.–10.7.1982

Lomaviikolle ovat tervetulleita kaikki kuurosokeat perheineen. Loma on ilmainen, myös matkat korvataan.

Ilmoittautumiset Kaija Salekarille (osoite: Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki 51, puh. 90-77041) kesäkuun 15 päivään mennessä. Pidä kiirettä – paikkoja on rajoitetusti!

TERVETULOA PERHELOMAVIIKOLLE!

SUOMEN KUUROSOKEAT RY**Keskustoimisto: Mäkelänkatu 50, 00510 Hki 51****Puh. 90-77041****Inger Lindgren, toiminnanjohtaja****Kaija Salekari, kuntoutussihteeri****Toini Pieskä, toimisto****Lasten kuntou-
tuskeskus****Näkövammaisten koulu,****Kukkumäentie 27, 40600 Jyvä-****kylä 60****Puh. 941-216 798****Marja-Leena Saarinen, johtaja****Alueelliset
työntekijät:****Pirjo Rissanen, 35400 Länkipohja****Puh. 935-31308****Leena Hassinen, Sairaalakatu 11****70100 Kuopio 10****Puh 971-226 941****Maija Haapalainen, Aallonkatu 2 C 20****96200 Rovaniemi 20****Puh. 991-3589**